

Sisäministeriö Inrikesministeriet

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

HE 21/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta

Maa- ja metsätalousministeriö asetti 12.3.2024 asiantuntijatyöryhmän suden ja muiden suurpetojen poikkeuslupakäytäntöjen kehittämiseksi. Hallituksen esityksen tavoitteena on toimeenpanna suurpetotyöryhmän loppuraportin ehdotuksia ja siten luoda edellytyksiä suurpetojen kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistamiseksi.

Maa- ja metsätalousvaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä kirjallista lausuntoa hallituksen esityksestä metsästyslain 41 §:n muuttamiseksi.

Sisäministeriön poliisiosasto lausuu asiasta seuraavaa.

Kannanhoidollisen metsästyksen merkitys poliisitoiminnalle

Kannanhoidollisen metsästyksen loppumisen seurauksena suurpetokannat ovat kasvaneet ja erityisesti susien ja karhujen ihmisarkuus on selvästi häviämässä. Pedot liikkuvat entistä enemmän ihmisten läheisyydessä aiheuttaen pelkoa ja siten vaikuttavat myös yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen.

Poliisilaitokset ja paikalliset riistanhoitoyhdistykset ovat sopineet suurriistavirka-aputoiminnasta (SRVA), jonka mukaan riistanhoitoyhdistys ylläpitää omalla toimialueellaan valmiutta huolehtia muun muassa suurpetojen jäljestämisestä, lopettamisesta tai karkottamisesta niissä tilanteissa, joissa tehtävä kuuluu poliisille. Poliisilla ei ole riittävästi resursseja eikä osaamista suurpetotehtävien hoitamiseen. Riistanhoitoyhdistysten antama apu on paitsi poliisin, myös koko yhteiskunnan näkökulmasta erittäin tärkeää.

Poliisiosaston näkemyksen mukaan suurpetoja tulisi pystyä metsästämään, jotta petojen ihmisarkuus säilyisi, eivätkä petokannat kasvaisi liian suuriksi. Kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistaminen on edellytys SRVA-toimintaan osallistuvalla noin 30 000 metsästäjälle ylläpitää omaa osaamistaan, mutta myös hankkia ja kasvattaa tehtävillä tarvittavia koiria sekä kehittää niiden toimintakykyä suurpetotehtäviä varten.

Kommentit hallituksen esitykseen

Poliisiosasto pitää hallituksen esityksen ehdotuksia oikeansuuntaisina, mutta osittain riittämättöminä. Hallituksen esityksessä metsästyksen periaatteellinen lähtökohta taloudellisista, sosiaalisista ja sivistyksellisistä vaatimuksista sekä alueellisista ja paikallisista erityispiirteistä on kytketty vain suurpetojen poikkeuslupaharkintaan, vaikka luontodirektiivissä ja Bernin sopimuksessa soveltamisala on laajempi. Poliisiosasto esittää harkittavaksi, että periaatteellisista lähtökohdista säädettäisiin metsästyslakiin oma pykälänsä, jota ei ole kytketty vain poikkeuslupaharkintaan.

Sisäministeriö Inrikesministeriet

Poliisiosasto pitää tarpeellisena, että keskeisistä suurpetojen vähimmäismäärän määrittelyyn liittyvistä reunaehdoista säädettäisiin metsästyslaissa. Erillisessä pykälässä olisi tarpeen säätää ainakin 1) käsitteen määrittelystä, 2) vähimmäismäärän määrittelyyn velvoittamisesta, 3) vähimmäismäärän määrittämisen reunaehdoista, 4) vähimmäismäärän jakamisesta kannanhoitoalueille ja jakamisen perusteista sekä 5) asetuksenantovaltuutuksesta, jonka mukaan lopullinen vähimmäismäärä ja kannanhoitoalueille jaetut määrät esitettäisiin maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa. Näin suotuisan suojelutason vähimmäismäärä ei jäisi vain kannanhoitosuunnitelmien ja asetuksen varaan, jolloin sillä olisi tuomioistuinkäytännöissäänkin enemmän vaikuttavuutta.

Hallituksen esityksessä kannanhoitosuunnitelmat määrittelevät kannanhoitoalueet, jotka vahvistetaan asetuksella. Poliisiosasto esittää lisäksi harkittavaksi, että asetuksella säädettäisiin kannanhoitoalueista, jotka ohjaisivat alueiden kannanhoitosuunnitelmien laatimista ja sisältöä. Näin asetus ohjaisi alemmantasoisten suunnitelmien laatimista, eikä päinvastoin.

Pyydetty kommentit muihin lausuttavana olevaa asiaa sivuaviin lakialoitteisiin

Lakialoite LA 24/2023 vp. laiksi metsästyslain muuttamisesta. Lakialoitteella esitetään metsästyslakiin (615/1993) uuden 41 f §:n säätämistä. Uudessa 41 f §:ssä säädettäisiin nimenomaisesti mainittujen riistaeläinlajien suden, karhun, ahman ja ilveksen säilytettävän suurpetokannan alaraja. Lakialoitteessa esitetään, että eduskunta määrittäisi Ruotsin tavoin minimimäärät suurpetojen osalta eli näiden lukujen ylittävät yksilöt ovat metsästettävissä kannanhoidollisesti.

Poliisiosasto pitää ehdotusta sinänsä kannatettavana. Edellytyksenä on, että kanta-arviot ovat luotettavia, ja ne perustuvat riittävän laajaan havaintoaineistoon maastossa, ja että mallinnuksessa käytettävien parametrien valinta on läpinäkyvää. Poliisiosasto pitäisi kuitenkin parempana, että pykälässä määriteltäisiin eläinyksilöiden lukumäärän sijaan suotuisan suojelutason viitearvojen reunaehdot.

Lakialoite LA 19/2024 vp. laiksi metsästyslain 41 a §:n muuttamisesta. Lakiehdotuksella päivitetäisiin metsästyslain 41 a §:n 3 momentti siten, että suurpetojen pyyntilupia ei voitaisi määräaikana myöntää alueille, joilla on tapahtunut kyseisiin suurpetoihin kohdistunutta salametsästystä. Tällä muutoksella halutaan lisätä metsästysseurojen ja riistanhoitoyhdistysten mahdollisuuksia puuttua laittomaan metsästyksen ja siten ehkäistä ennalta metsästysrikoksia.

Poliisiosasto ei pidä kannatettavana ehdotusta, jolla metsästysseurojen ja riistanhoitoyhdistysten mahdollisuuksia ympäristönsä suurpetoturvallisuuden ylläpitämiseksi rajoitettaisiin alueella tapahtuvan salametsästyksen vuoksi. Laillisen ja hyväksytyn toiminnan ei pidä joutua väistymään rikollisen toiminnan takia, vaan mahdolliset salametsästystapaukset tulee tutkia omina juttuinaan ja tekijöitä rangaista teoistaan. Metsästysseuroja ja riistanhoitoyhdistyksiä ei tule saattaa asemaan, jossa niiltä ehtona toimintamahdollisuuksiensa säilyttämiselle vaaditaan toimenpiteitä, valvontaa ja rikosten paljastamista, jotka kuuluvat lähtökohtaisesti viranomaisille.

Poliisitarkastaja

Seppo Sivula